

Til lögtingsmann Ova Mikkelsen í Menningargrunninum

Við «brask og bram» lýsir tú í einari drúgvri grein í 14. september seinasta leygardag at Menningargrunnurin hevur bjóðað ídnaðarstovuni til fundar 04.05. um ósemjuna við grunnin.

Fundurin hevur nú verið og samanumtikið varð tíverri helst einasta úrslitið at partarnir skuldu royndast sissast.

Uppá ein beinleiðis fyrispurn á fundinum varð upplýst mæ, at nevnda grein títin í 14. septembri ikki skuldi skiljast sum eitt svar frá Menningargrunninum til ídnaðarstovuna, men sum ein grein, tú sjálfur skuldu ábyrgdina av.

Hóast eg neyvan hevði latið tær mongu vreiðingar og ósannleikar tinar verið sista orðið í blaðkjakinum, so hevði eg í hvussu so er steðga eina tíð, og vóna at tú nú aftaná fundin alment avsaðaði í hvussu so er okkurt av tí, sum tú so ljótt og ósatt førur fram í greinin (og sum tú eisini varð konfronteraður við á fundinum).

Men nei, tú hevur somu ljótu grein í Sosialinum 06.05., og aftaná eisini at hava vissa mæ, at tú einki hevur gjørt fyri at steðga ella rætta hesa grein (og tað hevði tú stundir til), so mást tú eisini bera ábyrgdina av um tað áframt skal verða blaðkjak um virksemin grunnins.

Vinnan 2 umboð í nevnd grunnins

Tú skrivar at tú metir tað verða skeivt at (sita):

«Ídnaðarráðgevin skal avgera hvør skal sita í nevnd grunnins ella ikki».

Hetta er tað reina slut-

ur! Tað er ósatt, og tað veitst tú.

Á limafundi í Føroya Ídnaðarfelag hin 26.03.1981 varð einmælt samtykt at heitast skuldi á lögtingið um at broyta lógir grunnins so felagið fekk 2 manns í nevndina. Hvussu hetta formelt eigur at gerast veit eg ikki, men helst verður tað so at aðalfundur felagsins tilnevnið 4 manns (2 vara-menn) og at lögtingið so staðfestir (ella havnar) tilnevningina. Samsvarandi norrenu «menningargrunnar» hava allir umboð fyri tað framleiðandi vinnulivið í nevndunum, so eg dugi ikki at skilja hvi tú ert imóti hesum.

Ríkisumboðið og skrivarin

Til tað at grunnurin húsast í privata sethúsi skrivarans skrivaði eg (sita): «Hvat um politistarnir í Havn høvdu hvørt sitt almenna politiskiv i privatu heimum sinum? — Ella skrivarin á dómarakontórinum?» — Hetta vreiðgir tú til at eg skal hava fært fram (sita): «Hvussu hevði verið vorðið um Ríkisumboði, dómarin ella fútin høvdu skrivstovu i egnum hølum?».

Tað ger mæ ilt at siga tað, Ove, men slik vreiðing, at veruleikanum ger meg meir sannførdan um at tíðin nú má verða búgvin at nýtt blóð kemur i nevnd grunnins. — Annars kann eg upplýsa, at um ríkisumboðið, fútin ella dómarin t. d. vóru uppsagdir ella fóru i annað starv, so máttu teir embætishúsum, og tað máttu eisini ídnaðarráðgevin úr sinum skrivstovuholum, men tað mátti ikki skrivari Menningargrunnsins.

imóti at selja burtur úr svartkjaftinum.

Til tað sigur hann, at teir umframt at framleiða butterfly og rein fløk, fars og mjøl og lýsi, so verður eitt stórt arbeiðið gjørt i løtuni fyri at finna út av, um tað er marknaður fyri heilfrystum svartkjafti. Tað er nakað heilt nýtt her hjá okkum at selja fiskin heilfrystan. Sjálvur heldur Jens Eli Ellefsen, at tað eru møguleikar at selja fiskin í henda hátt. Hann er í hvussu so er sera spentur um úrslitið av teimum fyrstu kann-ingunum i hesum sambandi

Framhald frá síðu 3

Ellefsen, um tað er rættat keypa brúkt skip til eina framtíðar føroyska svartkjafta flota. Til tað sigur hann, at hetta helst er einasti vegurin, tí skulu vit byggja nýggj skip av hesum slagnum og støddini, so fara tey ikki at kosta undir 90 mill. kr., og tað er alt ov nógv fyri at fáa tað at bera seg.

Heilfrystan fisk av landinum!

Vit spurdu at enda Jens Eli Ellefsen, hvørjar fiskavørur teir fara at miðja

Heimild grunnins at upptaka lán

Tú sigur at tað er skeivt av mæ, at pástanda at heimild grunnins at upptaka lán ikki hevur verið brúkt. Eisini her talar tú móti betri vitandi (ella fylgir tú ikki við?). Í lógini um Menningargrunnin grein 6 stendur:

«Grunnurin kann upptaka lán við landskassaveðhaldi, tó hægst 2 mill. kr. um árið í 5 ár, fyrstu ferð í figgarárinum 1973/74».

Grunnurin hevur ikki brúkt hesa heimild í 1973/74, 74/75, 75/76, 76/77, 78/79 og 79/80. — Í fjør var fyrsta árið at henda heimild varð brúkt, so nú veitst tú tað — og tað var júst tað eg skrivandi.

Sivilverkfrøðingur mótvægis teknikum-verkfrøðingur

Her ger tú eina metan av teori og praksis hjá formanni grunnins Niklas Foldbo og hjá mæ. Tú sigur (sita):

«Niklas Foldbo, Toftir, teknikum verkfrøðingur, umleið somu útbúgving sum ídnaðarráðgevin hevur, nevnlaga civilingeniørur — einans akademiska útbúgving, meðan Niklas eisini hevur 4 árs vinnu- og fakútbúgving, sum er neyðug fyri at sleppa inn á Teknikum».

Hvat í viðu verð billar tú tær inn við slikari skrivning Ove?

— Hvat veitst tú um mína útbúgving og hvørji krøv, ið vóru sett viðvíkjandi vinnuútbúgving bæði áðrenn og aftaná lærda háskúlan fyri at eg skuldi verða kvalifiseraður fyri teir stórv og havi haft?

Her er tú farin yvirum markið fyri tað loyvda — og má eg tí eisini krevja av tær at tú alment váttar at einki hald er í tí, tú her hevur skrivað!

Hvat hevði tú Ove Mikkelsen gjørt um eg alment hevði fært fram at tinni skiparapapírur vóru fals?

«Endaliga uppskot» um broyting av lógum og viðtekum grunnins

Í einari grein í Sosialinum 11.04.81 «Menningargrunnurin svarar ídnaðarráðgevanum» varð eg

lagdur undir at fara við ósannindum, og grunnurin «prógvar» hetta við at visa til «endaliga uppskotið» um broyting av lógum og viðtekum grunnins, ið var sent landsstýrinum.

Hetta «endaliga uppskot» hevði eg ongantið sæð og bat eg tí landsstýrið um at senda mæ eitt tvítak av tí.

Tað er púra greitt at heldur ikki landsstýrið hevur móttikið eitt slíkt uppskot.

— Og tú Ove tosar at vera «lúsutur» og um at vera «mannfólk».

Úrskurður

Í dag finnur tú neyvan eitt stórri virki í Føroyum, ið ikki á ein ella annan hátt er stuðlað (lán ella studningur) av okkara almennu grunnum. — Nógv av teimum eru eisini beinleiðis «prisgivin» grunnarnar, soleiðis at skilja at um nevndir grunnana strammaðu stuðulstreitirnar, so fóru tey á heysin. — Tí hava eisini hesar nevndir skyldu at gera sær púra greitt at eingin virkiseigari av sær sjálvum er á hugaður fyri at koma i alment kjak við grunnin um prinsippmál.

— Tað er menniskjansligt at tonkja: «Heldur at tíga ella tosa penga- og maktmonnum eftir munnum enn at halda fast við ávisar áskoðanir, ið ikki hóvar teimum, og so koma i vanda fyri at fáa «mei» næstu ferð eg biði um stuðul».

Hetta sigi eg ikki, tí eg haldi at nevndir grunnana misbrúka sína maktstöðu, men tí eg veit at virkiseigari og leiðarir yvirhovur hugsa júst soleiðis sum nevnt omanfyri, — og tí tíga teir eisini.

Nú nevnd og skrivari Menningargrunnsins eisini er farin undir at hjálpa kvinnum og monnum gera rakstrarætlanir, kostnaðarmetanir og skriva umsóknir til sín sjálvt (til grunnin) fyri at spara almennan pening («hjá okkum er hjálpin ókeypis» varð fært fram) og harumframt, sambært Ove Mikkelsen, skal byrja at veita serhjálp og leiðbeining á aliekinum (skuldi ikki eisini skrivari grunnins á ali-skeið?) — Ja, so má rópast «varskó».

Ein nýggjan stat í statinum ynskir eingin — og minst av øllum:

Føroyska vinnulivið.

Tormóður Dahl

Til minnis um Astu Arason

Hvønn dagin sita vit við døgurðaborðið og lurta eftir, hvat útvarpið veit av tíðindum. Ofta hvækka vit við, tá so boðini koma um andlát — aftur ein vinur, ein kenningur, eitt ungt fólk, ella eitt barn kanska.

Soleiðis var eisini henda dagin, vit lurtaðu og blivu kanska meira at kalla skakað, tá boðini ljóðu, at Asta var farin, bert 42 ára gomul.

Asta búið hesi seinastu árin í Danmark, og hava vit vinir og arbeiðsfelagar hennara ikki havt so nógv samband við hana hesa tíð, men vit, ið kendu Astu, ta tíð hon var búitandi í Vági, her hon var borin í heim, vaks upp og livdi saman við manni og børnum sínum, vit gloyma ikki hvussu livandi, lætt og góðslegt lyndi hennara var. Asta hevði sínar trupulleikar at dragast við, men tað var aldri, tú hoyrði hana kлага, nei hon hevði sít hjá sær sjálvum, meðan vit onnur ofta og títt kundu grenja, hevði Asta altíð tíð at lurta og geva okkum eina haldgóða vegleiðing.

Aldri hoyrði tú Astu lasta nakran, hon hevði altíð okkurt gótt at bera øllum, og tá vit onnur slatraðu, hevði hon at okkum við dønum um seg sjálva og okkum, ið hon setti í teirra stað. Jú av Astusa kærlíksfulla skynsemi kundu vit læra bæði um livsins ljósu og um livsins skuggafullu síður.

Tá eg fór til Danmarkar í 1965, fekk eg frá Astu ein silvurstaka, og bað hon meg onkuntið tendra ljósið og minnst tær ljósu lotur, vit høvdu havt saman. Silvurstakin hevur fylgt mæ, og eg havi minst Astu — hvørja ferð, eg nú fari at tendra ljósið i stakanum frá Astu verður tað við vónini um, at vit aftur ein dag skulu hittast.

Asta hevði bert fáar dagar framman undan deyðanum sagt vinum sínum herheima frá, nær hon ætlaði sær heim at vitja í summar. Tað er tí fyri okkum so ófatuligt og tungt at skilja, at hon mitt i livsyrki sínum er tikið burtur, og enn tyngri og svárari er tað hjá tykkum, ið stóðu henni nærmast, hjá tær góða Lillian, sum frammanundan kendi til sorg við at missa.

Friður verði við minninum um Astu.

Torgerð

*At siga heiminum farvæl,
um til Guds dyrd tað gerast skal,
er altíð svárt at duga;
tað lærdist aldri, um ei tú hjá okkum, Jesus,
festi bú og lýsti sinn og huga.*

*Á Jesus, Harri, alla neyð tú kennir,
ja, hin beiska deyð, sum tú hjá hevur vunnið!
tú veitst, at ræðslan lúrir nær,
og eingin uttan ótta sær
sitt lívsskeið vera runnið.*

*Læt meg á míni síðstu stund
tað hoyra djúpt i hjartans grund,
sum lív og andi talar,
hvør ljósti hjá tær í himli er,
at vinarhond tín heim meg ber
í hina gyltu salar.*

*Tá skal eg, áðrenn deyðand hond
meg nemur, slíta síðstu bond,
og fellur náttin svarta,
trygt sovna tínun favni i
og gloyma synd og sorg og stríð,
sum barn við móður hjarta.*